

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 6ης Απριλίου 1995 *

Στην υπόθεση T-149/89,

Sotralentz SA, εταιρία γαλλικού δικαίου εγκατεστημένη στο Drulingen (Γαλλία), εκπροσωπούμενη από τους Xavier de Mello, Philippe Pery και Jean Christian Percey, δικηγόρους Παρισιού, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Bruno Decker, 16, avenue Marie-Thérèse,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους Norbert Koch, Enrico Traversa και Julian Currell, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, επικουρούμενους από τη Nicole Coutrelis και τον André Coutrelis, δικηγόρους Παρισιού, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Γεώργιο Κρεμλή, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της απόφασης 89/515/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 2ας Αυγούστου 1989, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/31.553 — Δομικά πλέγματα, ΕΕ 1989, L 260, σ. 1),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους H. Kirschner, Πρόεδρο, C. W. Bellamy, B. Vesterdorf, R. García-Valdecasas και K. Lenaerts, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας που διεξήχθη από τις 14 έως τις 18 Ιουνίου 1993,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό

- ¹ Η παρούσα υπόθεση έχει ως αντικείμενο την απόφαση 89/515/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 2ας Αυγούστου 1989, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/31.553 — Δομικά πλέγματα, ΕΕ L 260, σ. 1, στο εξής: Απόφαση), με την οποία η Επιτροπή επέβαλε σε δεκατέσσερις παραγωγούς δομικών πλεγμάτων πρόστιμο λόγω παραβάσεως του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ. Το προϊόν που αποτελεί αντικείμενο της

προσβαλλομένης απόφασεως είναι τα δομικά πλέγματα. Πρόκειται για προκατασκευασμένο οπλισμό σκυροδέματος αποτελούμενο από χαλυβδοσύρματα ψυχρής ελάσεως, λεία ή με ραβδώσεις, τα οποία έχουν συγκολληθεί σημειακά στα σημεία επαφής τους σχηματίζοντας εσχάρα. Τα δομικά πλέγματα χρησιμοποιούνται σε όλους σχεδόν τους τομείς κατασκευών με οπλισμένο σκυρόδεμα.

- 2 Από το 1980 ορισμένες συμπράξεις και εναρμονισμένες πρακτικές, που έδωσαν λαβή στην έκδοση της Αποφάσεως, αναπτύχθηκαν στον τομέα αυτό στη γερμανική και τη γαλλική αγορά, καθώς και στην αγορά της Benelux.
- 3 Για τη γερμανική αγορά, η Bundeskartellamt (Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Συμπράξεων) επέτρεψε, στις 31 Μαΐου 1983, τη σύσταση καρτέλ διαρθρωτικής κρίσεως από τους Γερμανούς παραγωγούς δομικών πλεγμάτων, καρτέλ το οποίο, αφού παρατάθηκε μια φορά, διαλύθηκε το 1988. Το καρτέλ είχε ως σκοπό τη μείωση της δυναμικότητας και προέβλεπε επίσης ποσοτώσεις παραδόσεως και ρύθμιση των τιμών που, ωστόσο, δεν εγκρίθηκαν παρά μόνον για τα δύο πρώτα έτη της εφαρμογής του (παράγραφοι 126 και 127 της Αποφάσεως).
- 4 Η γαλλική επιτροπή ανταγωνισμού εξέδωσε, στις 20 Ιουνίου 1985, γνωμοδότηση σχετικά με την κατάσταση του ανταγωνισμού στη γαλλική αγορά δομικών πλεγμάτων, γνωμοδότηση την οποία ακολούθησε η απόφαση 85-6 DC, της 3ης Σεπτεμβρίου 1985, του Γάλλου Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Προϋπολογισμού, με την οποία επιβλήθηκαν πρόστιμα σε διάφορες γαλλικές εταιρίες επειδή ανέπτυξαν δραστηριότητες και πρακτικές που είχαν ως σκοπό και ως αποτέλεσμα τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού και την παρεμπόδιση της κανονικής λειτουργίας της αγοράς κατά την περίοδο μεταξύ 1982 και 1984. Όσον αφορά την προσφεύγουσα, της επιβλήθηκε πρόστιμο 10 000 γαλλικών φράγκων (FF) επειδή, από του τέλους Σεπτεμβρίου 1983 έως τον Απρίλιο 1984, συμμετείχε στις διαπιστωθείσες με την απόφαση παραβάσεις.

- 5 Στις 6 και 7 Νοεμβρίου 1985, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25, στο εξής: κανονισμός 17), υπάλληλοι της Επιτροπής διενήργησαν ελέγχους — συγχρόνως και χωρίς προειδοποίηση — στα γραφεία επτά επιχειρήσεων και δύο ενώσεων επιχειρήσεων, ήτοι των: Tréfilunion SA, Sotralentz SA, Tréfilarbeid Luxembourg-Saarbrücken SARL, Ferriere Nord SpA (Pittini), Baustahlgewebe GmbH (BStG), Thibo Draad-en Bouwstaalprodukten BV (Thibodraad), NV Bekaert, Syndicat national du tréfilage d'acier (STA) και Fachverband Betonstahlmatten eV. Στις 4 και 5 Δεκεμβρίου 1985 οι υπάλληλοι διενήργησαν άλλους ελέγχους στα γραφεία των επιχειρήσεων ILRO SpA, G. B. Martinelli, NV Usines Gustave Boël (afdeling Trébos), Tréfileries de Fontaine-l'Évêque (TFE), Frère-Bourgeois Commerciale SA (FBC), Van Merksteijn Staalbouw BV και ZND Bouwstaal BV.
- 6 Τα ανευρεθέντα στοιχεία στο πλαίσιο των ελέγχων αυτών, καθώς και οι ληφθείσες πληροφορίες κατ' εφαρμογήν του άρθρου 11 του κανονισμού 17, οδήγησαν την Επιτροπή στο συμπέρασμα ότι, μεταξύ 1980 και 1985, οι ενδιαφερόμενοι παραγωγοί είχαν παραβεί το άρθρο 85 της Συνθήκης με σειρά συμφωνιών ή εναρμονισμένων πρακτικών ως προς τις ποσοστώσεις παραδόσεως και ως προς τις τιμές των δομικών πλεγμάτων. Η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 και στις 12 Μαρτίου 1987 κοινοποιήθηκαν οι αιτιάσεις στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις οι οποίες απάντησαν στις αιτιάσεις αυτές. Στις 23 και 24 Νοεμβρίου 1987 πραγματοποιήθηκε ακρόαση των εκπροσώπων των επιχειρήσεων.
- 7 Μετά το πέρας της διαδικασίας αυτής, η Επιτροπή εξέδωσε την Απόφαση. Κατά την Απόφαση (παράγραφος 22), οι περιορισμοί του ανταγωνισμού συνίσταντο σε σειρά συμφωνιών και/ή εναρμονισμένων πρακτικών οι οποίες είχαν ως αντικείμενο τον καθορισμό των τιμών και/ή των ποσοστώσεων των πωλήσεων, καθώς και την κατανομή των αγορών δομικών πλεγμάτων. Οι συμπράξεις αυτές, κατά την Απόφαση, αφορούσαν διάφορες επιμέρους αγορές (γαλλική αγορά, γερμανική αγορά, αγορά της Benelux), επηρέαζαν όμως το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών καθόσον στις συμπράξεις αυτές συμμετείχαν επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε διαφορετικά κράτη μέλη. Κατά την Απόφαση, «στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν πρόκειται τόσο για μια συνολική σύμπραξη μεταξύ όλων των κατασκευαστών από όλα τα κράτη μέλη, όσο για ένα σύνολο περισσότερων συμπράξεων με εν μέρει εναλλασσόμενους συμμετέχοντες. Πάντως, το εν λόγω σύνολο συμπράξεων είχε ως αποτέλεσμα τη ρύθμιση σε

μεγάλο βαθμό σημαντικού τμήματος της κοινής αγοράς, μέσω της ρυθμίσεως των επιμέρους αγορών».

8 Η Απόφαση έχει το ακόλουθο διατακτικό:

«Άρθρο 1

Οι επιχειρήσεις Tréfilunion SA, Société métallurgique de Normandie (SMN), CCG (TECNOR), Société de treillis et panneaux soudés (STPS), Sotralentz SA, Tréfilarmbed SA ή Tréfilarmbed Luxembourg-Saarbrücken SARL, Tréfileries de Fontaine-l'Évêque, Frère-Bourgeois Commerciale SA (σήμερα Steelinter SA), NV Usines Gustave Boël, afdeling Trébos, Thibo Draad-en Bouwstaalprodukten BV (σήμερα Thibo Bouwstaal BV), Van Merksteijn Staalbouw BV, ZND Bouwstaal BV, Baustahlgewebe GmbH, ILRO SpA, Ferriere Nord SpA (Pittini) και G. B. Martinelli fu G. B. Metallurgica SpA παρέβησαν το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ, συμμετέχοντας, σε μία ή περισσότερες περιπτώσεις, κατά το χρονικό διάστημα από 27 Μαΐου 1980 έως 5 Νοεμβρίου 1985, σε μία ή περισσότερες συμφωνίες ή/και εναρμονισμένες πρακτικές (συμπράξεις), οι οποίες συνίσταντο στον καθορισμό τιμών πωλήσεων, στον περιορισμό των πωλήσεων, στην κατανομή των αγορών όπως επίσης σε μέτρα για την εφαρμογή και τον έλεγχο αυτών των συμπράξεων.

Άρθρο 2

Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1, εφόσον συνεχίζουν να δρουν στον τομέα δομικών πλεγμάτων στην ΕΟΚ, υποχρεούνται να παύσουν αμελλητί τις διαπιστωθείσες παραβάσεις (στην περίπτωση που δεν το έχουν πράξει

ήδη) και να απέχουν στο μέλλον, όσον αφορά τις δραστηριότητές τους στον τομέα των δομικών πλεγμάτων, από όλες τις συμφωνίες ή/και εναρμονισμένες πρακτικές που έχουν τον ίδιο ή παρόμοιο στόχο ή αποτέλεσμα.

Άρθρο 3

Κατά των ακολούθων επιχειρήσεων επιβάλλονται, λόγω των διαπιστωθεισών στο άρθρο 1 παραβάσεων, τα κάτωθι πρόστιμα:

- 1) Tréfilunion SA (TU): πρόστιμο 1 375 000 ECU·
- 2) Société métallurgique de Normandie (SMN): πρόστιμο 50 000 ECU·
- 3) Société des treillis et panneaux soudés (STPS): πρόστιμο 150 000 ECU·
- 4) Sotralentz SA: πρόστιμο 228 000 ECU·
- 5) Tréfilarbeid Luxembourg-Saarbrücken SARL: πρόστιμο 1 143 000 ECU·
- 6) Steelinter SA: πρόστιμο 315 000 ECU·
- 7) NV Usines Gustave Boël, afdeling Trébos: πρόστιμο 550 000 ECU·

- 8) Thibo Bouwstaal BV: πρόστιμο 420 000 ECU·

- 9) Van Merksteijn Staalbouw BV: πρόστιμο 375 000 ECU·

- 10) ZND Bouwstaal BV: πρόστιμο 42 000 ECU·

- 11) Baustahlgewebe GmbH (BStG): πρόστιμο 4 500 000 ECU·

- 12) ILRO SpA: πρόστιμο 13 000 ECU·

- 13) Ferriere Nord SpA (Pittini): πρόστιμο 320 000 ECU·

- 14) G. B. Martinelli fu G. B. Metallurgica SpA: πρόστιμο 20 000 ECU.

(...)

Διαδικασία

- 9 Υπό τις περιστάσεις αυτές, η προσφεύγουσα, Sotralentz SA (στο εξής: Sotralentz), με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 23

Οκτωβρίου 1989, άσκησε την παρούσα προσφυγή, αποσκοπούσα στην ακύρωση της Αποφάσεως. Δέκα από τους δεκατρείς άλλους αποδέκτες της αποφάσεως αυτής άσκησαν επίσης προσφυγή.

- 10 Με διάταξη της 15ης Νοεμβρίου 1989, το Δικαστήριο διαβίβασε την υπόθεση αυτή, καθώς και τις άλλες δέκα υποθέσεις, στο Πρωτοδικείο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 14 της αποφάσεως 88/591/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1988, περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 319, σ. 1). Οι προσφυγές αυτές έχουν αριθμό πρωτοκόλλου T-141/89 έως T-145/89 και T-147/89 έως T-152/89.
- 11 Με διάταξη της 13ης Οκτωβρίου 1992, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να συνεκδικάσει λόγω συναφείας τις προαναφερθείσες υποθέσεις προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 50 του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 12 Με έγγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου μεταξύ 22ας Απριλίου και 7ης Μαΐου 1993, οι διάδικοι απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου.
- 13 Ενόψει των απαντήσεων στις ερωτήσεις αυτές και κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.
- 14 Οι διάδικοι αγόρευαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση που διεξήχθη από τις 14 έως τις 18 Ιουνίου 1993.

Αιτήματα των διαδίκων

- 15 Η προσφεύγουσα, με το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο, ζήτησε από το Πρωτοδικείο να ακυρώσει την Απόφαση της Επιτροπής και/ή, συμπληρωματικώς και/ή επικουρικώς, να τη μεταρρυθμίσει κατά το επιεικέστερον.
- 16 Με το υπόμνημα απαντήσεως, ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να αναγνωρίσει ότι η προσφεύγουσα κατηγορείται ότι συμμετείχε σε τρεις χωριστές «συμπράξεις»·
  - να ακυρώσει την Απόφαση στο σύνολό της ή κατά το μέτρο που αφορά την προσφεύγουσα·
  - επικουρικότερον, και εν όψει των ισχυρισμών που αναπτύχθηκαν με το υπόμνημα, να μεταρρυθμίσει την Απόφαση και, αποφαινόμενο εκ νέου, να κρίνει ότι η Sotralentz δεν διέπραξε τις παραβάσεις που της προσάπτονται με την πρώτη και την τρίτη αιτίαση και να δεχθεί τη δεύτερη όπως αυτή ορίζεται από τη Sotralentz· κατά συνέπεια, να μεταβάλει το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα μειώνοντάς το σε πρόστιμο αρχής·
  - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα και τις δαπάνες.
- 17 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να απορρίψει ως αβάσιμη την προσφυγή·
  - να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί της ουσίας

- 18 Η προσφεύγουσα επικαλείται τέσσερις λόγους προς στήριξη της προσφυγής της. Ο πρώτος αντλείται από την αναρμοδιότητα της Επιτροπής, ο δεύτερος από την προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας, ο τρίτος από την παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης και ο τέταρτος αντλείται από την παράβαση του άρθρου 15 του κανονισμού 17.
- 19 Μολονότι η προσφεύγουσα ανέπτυξε τους λόγους της κατά τη σειρά που αναφέρονται στην προηγούμενη σκέψη, το Πρωτοδικείο κρίνει σκόπιμο να εξετάσει, πρώτον, τον λόγο που αντλείται από την αναρμοδιότητα της Επιτροπής, δεύτερον, τον λόγο που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης και, τέλος, τους λόγους που αντλούνται από την προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και την παράβαση του άρθρου 15 του κανονισμού 17.

Επί του λόγου που αντλείται από την αναρμοδιότητα της Επιτροπής

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 20 Η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι οι γαλλικές αρχές αποφάνθηκαν επί των ίδιων περιστατικών όπως και η Επιτροπή, δηλαδή τον καθορισμό τιμών και ποσοτώσεων σε μία και μόνο εθνική αγορά όπου ανέπτυσαν δραστηριότητα οι εγχώριοι παραγωγοί και εισαγωγείς της κοινής αγοράς ενώ, πάντως, η γαλλική απόφαση αφορούσε μόνον τις γαλλικές επιχειρήσεις ή αυτές που είχαν το κέντρο δραστηριοτήτων τους στη Γαλλία (Tréfilarbed). Η απόφαση ελήφθη ρητά βάσει της ordonnance της 30ής Ιουνίου 1945 καθώς και, σιωπηρά αλλά κατ' ανάγκη, βάσει του κοινοτικού δικαίου. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, βάσει της γενικής αρχής non bis in idem, η Επιτροπή δεν έχει εξουσία να αποφαινεται επί των ίδιων περιστατικών και δεν είναι δυνατό οι γαλλικές επιχειρήσεις να καταδικάζονται σήμερα εκ νέου κατ' εφαρμογή των ίδιων νομικο-οικονομικών αρχών στα ίδια περιστατικά.
- 21 Συναφώς, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, έστω και αν το Δικαστήριο έκρινε με την απόφασή του (απόφαση της 13ης Φεβρουαρίου 1969, 14/68, Walt

Wilhelm, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 1), ότι η ίδια σύμπραξη μπορεί, καταρχήν, να είναι αντικείμενο δύο παραλλήλων διαδικασιών, η προκειμένη περίπτωση είναι διαφορετική από τη μνημονευθείσα υπόθεση. Πράγματι, η τελευταία αφορούσε κατάσταση στην οποία οι δύο διαδικασίες είχαν κινηθεί σχεδόν κατά την ίδια ημερομηνία και στην οποία οι διατάξεις δικαίου που μπορούσαν να έχουν εφαρμογή — γερμανικές και κοινοτικές — διέφεραν ως προς την καταρχήν εφαρμογή τους και ως προς το κατά τόπον πεδίο εφαρμογής τους. Δεν συμβαίνει το ίδιο στην παρούσα υπόθεση. Οι γαλλικές αρχές και η Επιτροπή επεδίωκαν την καταστολή ακριβώς των ίδιων περιστατικών: μιας διεθνούς συμφωνίας που είχε ως αντικείμενο τον καθορισμό για μια εθνική αγορά ποσοστώσεων, στις οποίες περιλαμβάνονταν οι εισαγωγές, και των τιμών που εφάρμοζαν όλοι οι επιχειρηματίες, περιλαμβανομένων των εισαγωγέων.

- 22 Τέλος, η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι τόσο στη γνωμοδότηση της Γαλλικής Επιτροπής Ανταγωνισμού, όσο και στην απόφαση του Γάλλου υπουργού μνημονεύονται οι διατάξεις στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών που προξένησαν οι συμπράξεις στις οποίες συμμετείχαν οι αλλοδαπές επιχειρήσεις. Προσθέτει ότι, αν η Επιτροπή είχε σημαντικά αποδεικτικά στοιχεία, δεν διευκρίνισε ούτε με την Απόφαση ούτε με την κοινοποίηση των αιτιάσεων ποια νέα περιστατικά αποκάλυψαν τα στοιχεία αυτά, ούτε και κυρίως σε τι αφορούσαν προσωπικά την προσφεύγουσα.
- 23 Η Επιτροπή απαντά, πρώτον, ότι κακώς η προσφεύγουσα διατείνεται ότι οι γαλλικές αρχές είχαν αποφανθεί βάσει του κοινοτικού δικαίου και για τα ίδια περιστατικά με αυτά που αποτελούν αντικείμενο της Απόφασης. Για την Επιτροπή, η γαλλική απόφαση είναι αποκλειστικά απόφαση εφαρμογής του άρθρου 50 της ordonnance 45-1483, της 30ής Ιουνίου 1945, και η ιδέα ότι η απόφαση βασίζεται επίσης «σιωπηρά, αλλά κατ' ανάγκη», στο κοινοτικό δίκαιο δεν έχει καμιά νομική έννοια. Όταν οι γαλλικές αρχές προτίθενται να εφαρμόσουν το κοινοτικό δίκαιο ανταγωνισμού, το πράττουν ρητά. Εξάλλου, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι με τη γαλλική απόφαση δεν λήφθηκαν υπόψη τα αποτελέσματα των συμπράξεων στο ενδοκοινοτικό εμπόριο, αλλά στην εσωτερική αγορά, όπως διευκρινίζεται στο σημείο X.1.C. της γνωμοδότησεως στην οποία βασίστηκε η απόφαση.
- 24 Δεύτερον, η Επιτροπή αμφισβητεί την ερμηνεία της προαναφερόμενης αποφάσεως Walt Wilhelm κ.λπ., στην οποία προβαίνει η προσφεύγουσα. Κατ' αυτήν,

μολονότι είναι ακριβές ότι η απόφαση αυτή αφορούσε υπόθεση διαφορετική από την παρούσα, ωστόσο, η συλλογιστική a contrario της προσφεύγουσας, συνάγοντας από την ταυτόχρονη κοινοτική και εθνική διαδικασία στην υπόθεση Walt Wilhelm κ.λπ. αναρμοδιότητα της Επιτροπής στην παρούσα υπόθεση, επειδή εν προκειμένω η Απόφαση είναι μεταγενέστερη της δράσεως των γαλλικών αρχών, στερείται κάθε ερείσματος. Πράγματι, στη σκέψη 4 της αποφάσεως Walt Wilhelm κ.λπ., διαλαμβάνεται ότι «καταρχήν οι εθνικές αρχές για ζητήματα συμπράξεων μπορούν εξίσου να επιληφθούν καταστάσεων ικανών να αποτελέσουν αντικείμενο αποφάσεως της Επιτροπής». Αν καταστάσεις εξεταζόμενες από μια εθνική αρχή είναι «ικανές» να αποτελέσουν αντικείμενο αποφάσεως της Επιτροπής, αυτό σημαίνει, κατά την Επιτροπή, ότι διατηρεί κάθε εξουσία να κινεί διαδικασία κατά καταστάσεων που έχουν εξεταστεί ήδη από μια εθνική αρχή. Είναι σαφές, για την Επιτροπή, ότι η δράση μιας εθνικής αρχής στον τομέα του ανταγωνισμού δεν μπορεί να στερήσει την Επιτροπή από τις εξουσίες που αυτή διαθέτει κατ' εφαρμογή του άρθρου 89 της Συνθήκης ΕΟΚ.

- 25 Τέλος, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι διέθετε στοιχεία τα οποία δεν ήταν στην κατοχή της Γαλλικής Επιτροπής Ανταγωνισμού [βλ., κυρίως, παραρτήματα (παρτ. 6 και 21 της κοινοποίησεως των αιτιάσεων (κοιν. αι.)].

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 26 Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η ίδια σύμ-πραξη μπορεί, καταρχήν, να είναι αντικείμενο δύο παραλλήλων διαδικασιών, μιας ενώπιον των κοινοτικών αρχών κατ' εφαρμογή του άρθρου 85 της Συνθήκης, και άλλης ενώπιον των εθνικών αρχών κατ' εφαρμογή του εσωτερικού δικαίου. Πράγματι, το Δικαστήριο έκρινε ότι, καταρχήν, οι αρμόδιες για τις συμπράξεις εθνικές αρχές μπορούν εξίσου να επιληφθούν καταστάσεων ικανών να αποτελέσουν αντικείμενο αποφάσεως της Επιτροπής· για λόγους, όμως, τηρήσεως του γενικού σκοπού της Συνθήκης, αυτή η παράλληλη εφαρμογή του εθνικού συστήματος δεν μπορεί να γίνει δεκτή παρά στο μέτρο που δεν θίγει την ομοιόμορφη εφαρμογή, σε όλη την κοινή αγορά, των κοινοτικών κανόνων περί των συμπράξεων και την πλήρη ενέργεια των πράξεων που εκδίδονται

κατ' εφαρμογή αυτών των κανόνων (προαναφερθείσα απόφαση *Walt Wilhelm* κ.λπ., σκέψη 4).

- 27 Ως εκ τούτου, η Επιτροπή διατηρεί την αρμοδιότητά της να εξετάζει, στο πλαίσιο του κοινοτικού δικαίου του ανταγωνισμού, περιστατικά τα οποία έχουν εξεταστεί ήδη από τις εθνικές αρχές.
- 28 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, στην προκειμένη περίπτωση, η προαναφερθείσα απόφαση 85-6 DC, του Γάλλου Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Προϋπολογισμού, βασίζεται στη γνωμοδότηση της Γαλλικής Επιτροπής Ανταγωνισμού της 20ής Ιουνίου 1985 και ρητώς στο άρθρο 50 της προαναφερθείσας *ordonnance* 45-1483, όπως άλλωστε αναγνώρισε η ίδια η προσφεύγουσα και, ως εκ τούτου, ελήφθη στο πλαίσιο του εθνικού δικαίου του ανταγωνισμού και αφορά τα αποτελέσματα των συμπράξεων στην εσωτερική αγορά. Εξάλλου, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, όπως ορθώς υπογράμμισε η Επιτροπή, αυτή μπορούσε να καταλήξει στα δικά της συμπεράσματα, σε συνάρτηση με τα αποδεικτικά στοιχεία που διέθετε, τα οποία δεν ήταν κατ' ανάγκη τα ίδια με αυτά της Γαλλικής Επιτροπής Ανταγωνισμού, και δεν δεσμεύεται από τα συμπεράσματα των εθνικών αρχών.
- 29 Επιπροσθέτως, παρατηρείται ότι η νομολογία του Δικαστηρίου δέχεται τη δυνατότητα σωρεύσεως των κυρώσεων λόγω της υπάρξεως δύο παραλλήλων διαδικασιών, που εξυπηρετούν διαφορετικούς σκοπούς, των οποίων το επιτρεπτό προκύπτει από το ιδιάζον σύστημα κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών μελών στον τομέα των συμπράξεων. Ωστόσο, το Δικαστήριο δέχθηκε ότι η γενική απαίτηση επιεικειάς συνεπάγεται ότι, καθορίζοντας το ύψος του προστίμου, η Επιτροπή υποχρεούται να λάβει υπόψη τις κυρώσεις οι οποίες έχουν επιβληθεί στην ίδια επιχείρηση για το ίδιο πραγματικό περιστατικό, όταν πρόκειται για κυρώσεις επιβαλλόμενες για παραβάσεις του δικαίου των συμπράξεων ενός κράτους μέλους και, κατά συνέπεια, διαπραχθείσες στο κοινοτικό έδαφος (βλ., συναφώς, τις αποφάσεις του

Δικαστηρίου Walt Wilhelm κ.λπ., που παρατέθηκε ήδη, σκέψη 11, και της 14ης Δεκεμβρίου 1972, 7/72, Boehringer κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 313, σκέψη 3).

- 30 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι αυτό συνέβη στην προκειμένη περίπτωση, όπου η Επιτροπή έλαβε υπόψη, στην παράγραφο 205 της Αποφάσεως, το πρόστιμο το οποίο είχαν επιβάλει ήδη οι γαλλικές αρχές.
- 31 Ως εκ τούτου, ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί.

Επί του λόγου που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης

- 32 Η προσφεύγουσα αμφισβητεί, καταρχάς, την ανάλυση της αγοράς στην οποία προβαίνει η Επιτροπή. Ισχυρίζεται ότι δεν συμμετείχε στις συμπράξεις στη γαλλική αγορά κατά την περίοδο 1981-1982. Καταγγέλλει, εν συνεχεία, την ύπαρξη σφάλματος στην Απόφαση όσον αφορά τη διάρκεια της συμμετοχής της στις συμπράξεις στη γαλλική αγορά κατά την περίοδο 1983-1984. Τέλος, αμφισβητεί ότι συμμετείχε σε σύμπραξη με την BSiG για την ποσόστωση των εξαγωγών της προς τη Γερμανία.

I — Επί της οικείας αγοράς

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 33 Προκαταρκτικά, η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι η Απόφαση περιλαμβάνει κενά τεχνικού και οικονομικού χαρακτήρα που εμποδίζουν το Πρωτοδικείο να ασκήσει τον έλεγχό του. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Απόφαση (παράγραφος 3) σφάλει όταν απαριθμεί τρεις κατηγορίες δομικών πλεγμάτων (τυποποιημένα, κατά παραγγελία και βάσει σχεδίου), επειδή υπάρχουν δύο μόνον κατηγορίες μηχανημάτων, εκείνα στα οποία μπορούν να κατασκευάζονται μόνον τυποποιημένα πλέγματα και εκείνα στα οποία μπο-

ρούν να κατασκευάζονται πλέγματα βάσει σχεδίου. Θεωρεί ότι αυτοί οι δύο τύποι δομικών πλεγμάτων δεν είναι ανταγωνιστικοί και ισχυρίζεται ότι, για να είναι ανταγωνιστικοί, θα πρέπει, κατόπιν εξωτερικών περιστατικών τα οποία δεν είχαν καθόλου προβλεφθεί ή κατόπιν συστηματικής πτώσεως των τιμών των τυποποιημένων δομικών πλεγμάτων, αυτά να «εκτοπίζουν» τα δομικά πλέγματα βάσει σχεδίου. Πάντως, η προσφεύγουσα αναγνωρίζει ότι αυτό συνέβη κατά την υπό εξέταση περίοδο.

- 34 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι η διατύπωση της αιτιάσεως αυτής μπορούσε να δημιουργήσει την εντύπωση ότι αναφέρεται στην αιτιολογία της Αποφάσεως. Ωστόσο, η Επιτροπή θεωρεί ότι, ανατρέχοντας στις σελίδες 8 έως 14 του δικογράφου της προσφυγής στις οποίες παραπέμπει η ίδια η προσφεύγουσα, γίνεται αντιληπτό ότι πρόκειται απλώς για διάφορες σκέψεις σχετικές με τον ορισμό της οικείας αγοράς. Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι στην Απόφαση δεν αναφέρεται τίποτα το διαφορετικό από τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας όταν, στην παράγραφο 3, εκτίθεται ότι «τα τυποποιημένα δομικά πλέγματα μπορούν σε μεγάλο βαθμό να υποκαταστήσουν τα δομικά πλέγματα κατά παραγγελία και το αντίστροφο» και ότι «υπάρχει γενικά η αγορά δομικών πλεγμάτων, υποδιαίρεση της οποίας αποτελεί η επιμέρους αγορά δομικών πλεγμάτων βάσει σχεδίου».

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 35 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, όπως ορθώς υπογράμμισε η Επιτροπή, η αιτίαση της προσφεύγουσας αφορά ελόψεις σχετικές με τον καθορισμό της οικείας αγοράς και ότι πρόκειται για ισχυρισμούς οι οποίοι δεν είναι βάσιμοι. Συγκεκριμένα, αφενός, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι από τα έγγραφα που παρατίθενται στις παραγράφους 86 έως 107 της Αποφάσεως προκύπτουν διακρίσεις μεταξύ των τυποποιημένων δομικών πλεγμάτων και των δομικών πλεγμάτων κατά παραγγελία, των οποίων οι τιμές διαφέρουν. Αφετέρου, η προσφεύγουσα προβαίνει σε εσφαλμένη ανάλυση της Αποφάσεως, καθόσον στην παράγραφο 3 διαλαμβάνεται ότι τα τυποποιημένα δομικά πλέγματα μπορούν σε μεγάλο βαθμό να υποκαταστήσουν τα δομικά πλέγματα κατά παραγγελία και το αντίστροφο και ότι υπάρχει γενικά η αγορά δομικών πλεγμάτων, υποδιαίρεση της οποίας αποτελεί η αγορά δομικών πλεγμάτων βάσει σχεδίου. Εξάλλου, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι από τους ισχυρισμούς της ίδιας της προσφεύγουσας προκύπτει ότι υπάρχουν, και όντως υπήρξαν, δυνατότητες ανταγωνισμού μεταξύ των διαφόρων τύπων δομικών πλεγμάτων.

36 Επομένως, η αιτίαση αυτή πρέπει να απορριφθεί.

II — Επί της αποδείξεως των συμπράξεων

A — Επί της γαλλικής αγοράς

1) Για την περίοδο 1981-1982

Προσβαλλόμενη πράξη

37 Με την Απόφαση (παράγραφοι 23 έως 50 και 159) προσάπτεται στην προσφεύγουσα ότι μετείχε, μεταξύ Απριλίου 1981 και Μαρτίου 1982, σε μια πρώτη δέσμη συμπράξεων στη γαλλική αγορά. Στις συμπράξεις αυτές εμπλέκονταν, αφενός, οι Γάλλοι παραγωγοί (Tréfilunion, STPS, SMN, CCG και Sotralentz) και, αφετέρου, οι αλλοδαποί παραγωγοί που ασκούσαν δραστηριότητα στη γαλλική αγορά (ILRO, Ferriere Nord, Martinelli, Boël/Trébos, TFE, FBC και Tréfilarbe). Οι συμπράξεις αυτές είχαν ως αντικείμενο τον καθορισμό των τιμών και των ποσοστώσεων, με σκοπό να μειωθούν οι εισαγωγές δομικών πλεγμάτων στη Γαλλία.

Επιχειρήματα των διαδίκων

38 Η προσφεύγουσα αρνείται ότι συμμετείχε στις συμπράξεις αυτές και υποστηρίζει ότι η Επιτροπή ουδόλως απέδειξε τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στις συμπράξεις.

39 Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι ο πίνακας που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 6 της κοινοποίησεως των αιτιάσεων, ο οποίος παρατίθεται στην παράγραφο 29

της Αποφάσεως και αναφέρει τις ποσότητες δομικών πλεγμάτων που παράδωσαν οι Γάλλοι παραγωγοί από το 1978 έως το 1981, καθώς και τις ποσοστώσεις ανά επιχείρηση, δεν συνιστά προφανή απόδειξη. Πράγματι, ο πίνακας αυτός καταρτίστηκε τον Οκτώβριο του 1982. Λαμβάνει υπόψη το έτος 1981 και κάνει αναφορά στο πρώτο εξάμηνο του έτους 1982 και τίποτε δεν αποδεικνύει ότι οι ποσοστώσεις είχαν προβλεφθεί για την περίοδο μεταξύ Απριλίου 1981 και Μαρτίου 1982. Εξάλλου, η προσφεύγουσα διερωτάται ποιό ήταν το ενδιαφέρον να υπολογιστούν τον Οκτώβριο του 1982 ποσοστώσεις που αφορούσαν τους δέκα μήνες του 1981, καθώς και τους δύο πρώτους μήνες του 1982.

40 Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει, όσον αφορά το τηλετύπημα που απηύθυνε στις 23 Απριλίου 1982 ο Marie, της Tréfilunion, στον Cattapan, της Ferriere Nord (παρτ. 21 κοιν. αιτ., παράγραφος 42 της Αποφάσεως), το οποίο αναφέρεται στην «ανανέωση» ή την παράταση των συμφωνιών του 1981-1982 — οι οποίες είχαν λήξει την 31η Μαρτίου 1982 — για τους τρεις ή τέσσερις επόμενους μήνες, ότι αυτό αποδεικνύει το αντίθετο από ό,τι διατείνεται η Επιτροπή. Πράγματι, ο Marie γράφει ότι «η οριστική απόφαση της Sotral θα γίνει γνωστή κατά τη 17η εβδομάδα. Δεν πρέπει να μεταβάλλει τη ληφθείσα από όλους απόφαση». Κατά την προσφεύγουσα, η ερμηνεία του κειμένου αυτού από την Επιτροπή είναι εσφαλμένη καθόσον προκύπτει από αυτό ότι η αναμενόμενη απόφαση μπορούσε να ήταν θετική ή αρνητική και ότι αν η αποχή της Sotralenz δεν θα είχε κανένα αποτέλεσμα για το μέλλον, αυτό σημαίνει ότι το ίδιο συνέβαινε και στο παρελθόν. Η θέση αυτή της προσφεύγουσας επιβεβαιώθηκε από τα πρακτικά της συναντήσεως της 21ης Απριλίου 1982 μεταξύ του «ομίλου των εθνικοποιημένων» και των συμμάχων του (παρτ. 24 κοιν. αιτ., παράγραφος 45 της Αποφάσεως), από την οποία απουσίαζε η Sotralenz, πρακτικά στα οποία αναφέρεται ότι «ο Sigward (Tréfilunion) θα προσπαθήσει να έχει συνάντηση με τον Lenz (Sotralenz) εντός οκτώ ημερών για να του ζητήσει να συμμετάσχει στις συμφωνίες που θα πραγματοποιηθούν κατά τη συνάντηση αυτή».

41 Η Επιτροπή υποστηρίζει, όσον αφορά τον πίνακα που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 6 της κοινοποίησης των αιτιάσεων, ότι, μολονότι καταρτίστηκε στο τέλος του 1982, απεικονίζει πλήρως τη λειτουργία των συμπράξεων κατά την περίοδο 1981-1982 και προκύπτει από αυτόν ότι η Sotralenz περιλαμβανόταν μεταξύ των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων. Οι ποσοστώσεις είχαν χορηγηθεί, σε μεγάλο βαθμό, ανάλογα με τα μερίδια αγοράς που είχε πραγματοποιήσει προηγουμένως κάθε συμμετέχουσα επιχείρηση, σύμφωνα με τον μηχανισμό που περιγράφεται στην παράγραφο 27 της Αποφάσεως, βάσει εσωτερικού σημειώματος της Tréfilunion της 1ης Δεκεμβρίου 1981 (παρτ. 5 κοιν.

αιτ., παράγραφος 24 της Αποφάσεως), το οποίο σημείωμα αναφερόταν στην «πρόσφατη σύμπραξη». Επομένως, το πραγματικό αυτό στοιχείο αποδεικνύεται ανεξάρτητα από τον επίμαχο πίνακα. Η προσφεύγουσα δεν μπορεί να αντιτάξει ότι ο πίνακας ίσχυε μόνο για την περίοδο για την οποία είχε καταρτιστεί, δηλαδή για το δεύτερο εξάμηνο του έτους 1982. Πράγματι, από αυτόν τον πίνακα προκύπτει, στη στήλη «ποσοτώσεις», μερίδιο 7,40 % για την Tréfilarbed. Για το 1980, αυτό το μερίδιο της γαλλικής αγοράς αντιπροσωπεύει ακριβώς 15 600 τόνους, δηλαδή τους 1 300 τόνους μηνιαίως για τους οποίους έγινε λόγος κατά τη συνάντηση μεταξύ Tréfilarbed και Tréfilunion, στις 20 Οκτωβρίου 1981, όπως προκύπτει από σημείωμα της Tréfilunion της 23ης Οκτωβρίου 1981 (παρτ. 1 κοιν. αιτ., παράγραφος 46 της Αποφάσεως). Η διαπίστωση αυτή πρέπει να συνδυαστεί με το προαναφερόμενο σημείωμα της 1ης Δεκεμβρίου 1981, στο οποίο ο Duroux, της Tréfilunion, εκθέτει ότι, στη γαλλική αγορά κατά το 1981, «οι ποσότητες αυτών που επιχειρούν διείσδυση (έχουν) διατηρηθεί αισθητά στο επίπεδο του 1980». Επομένως, είναι σαφές ότι ο πίνακας που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 6 της κοινοποιήσεως των αιτιάσεων εντάσσεται στην ακριβή προέκταση των συμφωνιών του 1981-1982 και περιγράφει καλώς τον μηχανισμό τους, ανεξάρτητα άλλωστε από τη συγκεκριμένη συνέχεια που δόθηκε ενδεχομένως κατά το τέλος του 1982 στους υπολογισμούς που περιέχονται στον πίνακα.

- 42 Η Επιτροπή προσθέτει ότι τα πρακτικά της συναντήσεως της 21ης Απριλίου 1982 (παρτ. 21 κοιν. αιτ.), καθώς και το τηλετύπημα του Marie της 23ης Απριλίου 1982 (παρτ. 24 κοιν. αιτ.) είναι έγγραφα μεταγενέστερα των συμπράξεων του 1981-1982 και τα οποία αφορούν την παράταση των συμπράξεων αυτών. Από τα έγγραφα αυτά προκύπτει ότι θα συνάπτονταν νέες συμφωνίες, στις οποίες η Sotralentz κλήθηκε να προσχωρήσει. Για την Επιτροπή, από τα έγγραφα αυτά προκύπτει έτσι ότι η Sotralentz θεωρούνταν ακόμη κατά την εποχή αυτή ως μέλος της «γαλλικής ομάδας» της οποίας έπρεπε να ζητούν τη γνώμη όταν επρόκειτο να διαπραγματευθούν τους προτεινόμενους όρους στους Ιταλούς παραγωγούς ως συνέχεια των συμφωνιών του 1981-1982. Αν δεν συνέβαινε κάτι τέτοιο και, όπως εξηγεί η Sotralentz, δεν είχε συμμετάσχει στις συμπράξεις του 1981-1982, δεν υπήρχε κανένας λόγος να ζητηθεί η γνώμη της για τη παράταση των συμφωνιών με τους Ιταλούς παραγωγούς. Όσον αφορά τη διευκρίνιση του Marie ότι η απόφαση της Sotralentz «δεν πρέπει να μεταβάλλει τη ληφθείσα από όλους μας θέση», πρέπει επίσης να νοηθεί, κατά την άποψη της Επιτροπής, σ' αυτό το πλαίσιο των διαπραγματεύσεων με τους Ιταλούς παραγωγούς και σημαίνει ότι οι τελευταίοι δεν θα έπρεπε να αντλήσουν επιχειρήματα από την ενδεχομένως διαφορετική θέση της Sotralentz (ή τη μη τήρηση στο μέλλον των νέων τιμών οι οποίες μόλις είχαν συμφωνηθεί) για να μη συμμορφωθούν προς τις αναληφθείσες υποχρεώσεις.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 43 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η Επιτροπή, στις αιτιάσεις της κατά της προσφεύουσας, βασίζεται στη συνδυασμένη ανάγνωση και τη συνολική εκτίμηση, αφενός, εγγράφων τα οποία, κατά την Επιτροπή, αποδεικνύουν την ύπαρξη συμπράξεως στη γαλλική αγορά κατά την περίοδο 1981-1982, δηλαδή, κυρίως, στον πίνακα που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 6 της κοινοποίησης των αιτιάσεων, στο σημείωμα της Tréfilunion της 23ης Οκτωβρίου 1981 (παρτ. 1 κοιν. αι.) και στο εσωτερικό σημείωμα της Tréfilunion της 1ης Δεκεμβρίου 1981 (παρτ. 5 κοιν. αι.), και, αφετέρου, σε έγγραφα τα οποία, πάντοτε κατά την Επιτροπή, αποδεικνύουν την ύπαρξη προσπαθειών με σκοπό την παράταση των συμπράξεων αυτών, κυρίως, στο τηλετύπημα του Catapan, της Ferriere Nord, προς την Italmet, αντιπροσώπου στη Γαλλία της Ferriere Nord και της Martinelli, της 20ής Απριλίου 1982 (παρτ. 20 κοιν. αι., παράγραφος 42 της Αποφάσεως), στο από 23 Απριλίου 1982 τηλετύπημα του Marie προς τον Catapan (παρτ. 21 κοιν. αι., παράγραφος 42 της Αποφάσεως) και στα πρακτικά της συναντήσεως της 21ης Απριλίου 1982 (παρτ. 24 κοιν. αι., παράγραφος 45 της Αποφάσεως). Τα τελευταία αυτά έγγραφα, σε συνδυασμό με τα μνημονευθέντα πιο πάνω, παρέχουν την απόδειξη συμμετοχής της Sotralentz στις συμπράξεις του 1981-1982.
- 44 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι τα έγγραφα τα οποία αποδεικνύουν την ύπαρξη προσπαθειών διαφόρων επιχειρήσεων προς παράταση των συμφωνιών που εφαρμόστηκαν κατά την περίοδο 1981-1982 δεν συνιστούν, από μόνα τους, άμεση απόδειξη της συμμετοχής της προσφεύουσας στις εν λόγω συμφωνίες· από τα έγγραφα αυτά προκύπτει μόνο το ενδιαφέρον των επιχειρήσεων, οι οποίες είχαν συμφωνήσει ήδη για την εν λόγω παράταση, να επιτύχουν επίσης την προσχώρηση της Sotralentz, καθώς και τις προσπάθειές τους με σκοπό να πείσουν την τελευταία. Τα έγγραφα αυτά αποδεικνύουν επίσης ότι, κατά τον χρόνο των υπό εξέταση περιστατικών, η Sotralentz δεν ευθυγραμμιζόταν με τις επίδικες συμφωνίες, όπως άλλωστε αναγνώρισε η ίδια η Επιτροπή. Τέλος, αποτελούν ένδειξη ότι είχαν διατυπωθεί απειλές κατά της Sotralentz προκειμένου αυτή να συναινέσει προς παράταση των συμφωνιών.
- 45 Κατά συνέπεια, η απόδειξη της συμμετοχής της Sotralentz σε πρακτικές νοθεύουσες τον ανταγωνισμό πρέπει να βρίσκεται σε άλλα έγγραφα. Όσον αφορά τον πίνακα που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 6 της κοινοποίησης

των αιτιάσεων, έγγραφο το οποίο η Επιτροπή θεωρεί ως θεμελιώδες αποδεικτικό στοιχείο, διαπιστώνεται ότι, αυτό φέρει ημερομηνία 1η Οκτωβρίου 1982, είναι συναρμολόγηση, όπως αναγνώρισε και η Επιτροπή κατά την προφορική συζήτηση, προκύπτουσα από την προσθήκη δύο στηλών σχετικών με τις ποσοτώσεις που φέρονται ως εφαρμοσθείσες από τον Απρίλιο του 1981 έως τον Μάρτιο του 1982· όσον αφορά τις στήλες αυτές, η πρώτη εμφανίζει την ποσότητα μιας επιχειρήσεως (TECTA) που δεν περιλαμβάνεται στη δεύτερη, διάσταση για την οποία η Επιτροπή, εις απάντηση ερωτήσεως του Πρωτοδικείου κατά την προφορική διαδικασία, δεν κατόρθωσε να δώσει συνεκτική εξήγησή· τέλος, οι ποσοτώσεις που φέρονται ως χορηγηθείσες στις διάφορες επιχειρήσεις διαφέρουν σε κάθε στήλη. Αυτή η σύρρευση περιστάσεων αφήνει να πлавώνονται αμφιβολίες ως προς την πραγματική αξιοπιστία του εγγράφου αυτού.

46 Παρατηρείται ότι ο εν λόγω πίνακας αναφέρεται μόνο στους Γάλλους παραγωγούς χωρίς να κάνει μνεία των ποσοτώσεων που φέρονται ως χορηγηθείσες στους αλλοδαπούς εισαγωγείς. Γι' αυτόν τον λόγο, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι ο πίνακας αυτός, λαμβανόμενος μεμονομένως, δεν συνιστά — όπως άλλωστε αναγνώρισε η Επιτροπή κατά την έγγραφη και την προφορική διαδικασία — απόδειξη της συμμετοχής της προσφεύγουσας, όπως της καταλογίζεται με την Απόφαση, στις συμπράξεις στις οποίες προσχώρησαν αλλοδαποί παραγωγοί και οι οποίες επηρέαζαν το ενδοκοινοτικό εμπόριο, γεγονός που δικαιολόγησε την παρέμβαση της Επιτροπής. Ασφαλώς, η τελευταία προσπάθησε να εξηγήσει τον πίνακα υπό το φως άλλων αποδεικτικών στοιχείων, που αφορούσαν συγχρόνως την ύπαρξη και τη λειτουργία των συμπράξεων και, συναφώς, στηρίχθηκε κυρίως στο από 1ης Δεκεμβρίου 1981 εσωτερικό σημείωμα της Tréfilunion (παρτ. 5 κοιν. αι.), το οποίο κάνει μνεία της «πρόσφατης συμπράξεως», και στο σημείωμα της 23ης Οκτωβρίου 1981 (παρτ. 1 κοιν. αι.), όπου γίνεται λόγος για συζητήσεις στο πλαίσιο της συμπράξεως αυτής. Πάντως, τα εν λόγω παραρτήματα δεν κοινοποιήθηκαν στη Sotralentz και, επομένως, δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατά οποιονδήποτε τρόπο εναντίον της· επιπροσθέτως, και εν πάση περιπτώσει, κανένα από τα δύο αυτά σημειώματα δεν κάνει σαφή ή σιωπηρή μνεία στη Sotralentz.

47 Υπό το φως των προηγούμενων σκέψεων, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε επαρκώς κατά νόμο τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στις συμπράξεις στη γαλλική αγορά κατά την περίοδο 1981-1982.

- 48 Κατά συνέπεια, η αίτηση της προσφεύγουσας πρέπει να γίνει δεκτή και να ακυρωθεί η Απόφαση κατά το μέτρο που καταλογίζει στην προσφεύγουσα συμμετοχή στις συμπράξεις που τέθηκαν σε εφαρμογή στη γαλλική αγορά κατά την περίοδο 1981-1982.

2) Για την περίοδο 1983-1984

Προσβαλλόμενη πράξη

- 49 Με την Απόφαση (παράγραφοι 51 έως 76, 160 και 161) προσάπτεται στην προσφεύγουσα ότι συμμετείχε σε δεύτερη δέσμη συμπράξεων στη γαλλική αγορά. Στις συμπράξεις αυτές συμμετείχαν, αφενός, οι Γάλλοι παραγωγοί (Tréfilunion, STPS, SMN, CCG και Sotralentz) και, αφετέρου, οι αλλοδαποί παραγωγοί οι οποίοι ασκούσαν δραστηριότητα στη γαλλική αγορά (ILRO, Ferriere Nord, Martinelli, Voël/Trébos, TFE/FBC — FBC, η οποία εμπορεύεται την παραγωγή της TFE — και Tréfilarbéd) και είχαν ως αντικείμενο τον καθορισμό τιμών και ποσοστώσεων για να μειωθούν οι εισαγωγές δομικών πλεγμάτων στη Γαλλία, καθώς και την ανταλλαγή πληροφοριών. Αυτή η δέσμη συμπράξεων πραγματοποιήθηκε μεταξύ των αρχών του 1983 και του τέλους του 1984 και έλαβε τυπική μορφή με την υιοθέτηση, στις 14 Οκτωβρίου 1983, ενός protocole d'accord που συνήφθη για την περίοδο μεταξύ 1ης Ιουλίου 1983 και 31ης Δεκεμβρίου 1984. Στο πρωτόκολλο αυτό καταγράφηκαν τα αποτελέσματα των διαφόρων διαπραγματεύσεων μεταξύ των Γάλλων, Ιταλών και των Βέλγων παραγωγών και της Arbed σχετικά με τις ποσοστώσεις και τις τιμές που πρέπει να εφαρμόζονται στη γαλλική αγορά και καθορίστηκαν οι ποσοστώσεις του Βελγίου, της Ιταλίας και της Γερμανίας σε 13,95 % της καταναλώσεως στη γαλλική αγορά «στα πλαίσια μιας συμβάσεως που συνάφθηκε μεταξύ αυτών των παραγωγών και των Γάλλων παραγωγών».

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 50 Η προσφεύγουσα ομολογεί ότι συμμετείχε στις συμπράξεις αυτές. Ωστόσο, ισχυρίζεται ότι προσχώρησε κατόπιν καταναγκασμού και υπό την απειλή αντιποίνων εναντίον της. Ως προς τη διάρκεια της συμμετοχής της, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι έληξε στο τέλος Ιουνίου 1984 και υπογραμμίζει ότι ούτε

στην κοινοποίηση των αιτιάσεων ούτε στην Απόφαση η Επιτροπή καθόρισε σχετική ημερομηνία, ενώ, στην παράγραφο 76 της Αποφάσεως, η Επιτροπή δέχεται τον Ιούνιο του 1984 ως τον χρόνο κατά τον οποίο έληξε η συμμετοχή της Agbed και των βελγικών επιχειρήσεων.

- 51 Η Επιτροπή αντιτάσσει ότι η Sotralentz δεν αναφέρεται στην παράγραφο 76 της Αποφάσεως διότι η Επιτροπή αγνοεί αν η Sotralentz τήρησε ή όχι το πρωτόκολλο συμφωνίας — το οποίο έπρεπε να αναπτύξει τα αποτελέσματά του έως τις 31 Δεκεμβρίου 1984 — πέραν του Ιουνίου 1984 και ότι, λόγω αμφιβολιών, δεν της επιβλήθηκε πρόστιμο για τη μεταγενέστερη της ημερομηνίας αυτής περίοδο. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι, μολονότι η ειδική κατάσταση της προσφεύγουσας στις συμπράξεις του 1983-1984 δεν μνημονεύεται ρητά, ωστόσο, με την Απόφασή της η Επιτροπή διευκρίνισε ότι υπήρχαν διαφορές στην «έκταση και τη διάρκεια της συμμετοχής των συμμετεχουσών επιχειρήσεων» (παράγραφος 203) και ότι, «σε μερικές περιπτώσεις δεν τηρήθηκαν από τα μέρη οι συμφωνηθείσες τιμές και ποσότητες» (παράγραφος 200).

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 52 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η προσφεύγουσα αναγνώρισε ότι συμμετείχε στις συμπράξεις στη γαλλική αγορά κατά την περίοδο 1983-1984, ενώ αμφισβητεί τη διάρκεια της συμμετοχής της.
- 53 Το Πρωτοδικείο θεωρεί, προκαταρκτικώς, ότι η προσφεύγουσα δεν μπορεί να επικαλείται το γεγονός ότι συμμετείχε στις συμπράξεις αυτές λόγω καταναγκασμού. Πράγματι, έστω κι αν υποθεθεί ότι όντως ασκήθηκαν πιέσεις εις βάρος της, θα μπορούσε να τις καταγγείλει στις αρμόδιες αρχές και να υποβάλει στην Επιτροπή καταγγελία κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 του κανονισμού 17, αντί να

συμμετάσχει στις επίδικες συμπράξεις (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Μαρτίου 1992, T-9/89, Hüls κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-499, σκέψη 128).

- 54 Όσον αφορά τη διάρκεια της συμμετοχής της προσφεύγουσας στις συμπράξεις αυτές, παρατηρείται ότι το *protocole d'accord* του Οκτωβρίου 1983 συνήφθη για την περίοδο μεταξύ 1ης Ιουλίου 1983 και 31ης Δεκεμβρίου 1984. Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η Απόφαση πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η διάρκεια της παραβάσεως που καταλογίζεται στους προσφεύγοντες εκτείνεται από 1ης Ιουλίου 1983 έως 31 Δεκεμβρίου 1984, εκτός όταν στην Απόφαση αναφέρεται ρητά άλλη ημερομηνία. Συναφώς, παρατηρείται ότι, στην παράγραφο 70 της Αποφάσεως, η Επιτροπή αναφέρει ότι η ILRO δεν τηρούσε πλέον τις συμπράξεις από τον Μάιο του 1984, ενώ στην παράγραφο 86 αναφέρει ότι η Boël/Trébos, η TFE/FBC και η Arbed δεν τις τηρούσαν πλέον από τον Ιούνιο του 1984. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, εφόσον στην απόφαση δεν γίνεται ειδική μνεία της Sotralentz, η περίοδος της παραβάσεως που καταλογίζεται σ' αυτήν εκτείνεται από την 1η Ιουλίου 1983 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1984.
- 55 Το Πρωτοδικείο δεν δέχεται το επιχείρημα της Επιτροπής ότι, εφόσον αγνοούσε αν η Sotralentz τήρησε ή όχι τις συμφωνίες πέραν του Ιουνίου 1984, λόγω αμφιβολιών δεν της επέβαλε πρόστιμο για την μεταγενέστερη του Ιουνίου 1984 περίοδο. Συγκεκριμένα, αν η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να αποδείξει ότι η προσφεύγουσα εξακολούθησε να συμμετέχει στις συμπράξεις μετά τον Ιούνιο του 1984 και, ως εκ τούτου, δεν της επέβαλε πρόστιμο για τη μεταγενέστερη της ημερομηνίας αυτής περίοδο, ήταν υποχρεωμένη να διευκρινίσει τούτο με την απόφαση ώστε η προσφεύγουσα να είναι σε θέση να γνωρίζει πως η διάρκεια της συμμετοχής της είχε εκτιμηθεί εν όψει της γενικής διάρκειας της παραβάσεως. Η υποχρέωση αυτή δεν πληρούται από το γεγονός ότι η Επιτροπή αναφέρει, γενικά, στην παράγραφο 203 της Αποφάσεως, ότι έλαβε υπόψη την έκταση και τη διάρκεια της παραβάσεως των συμμετεχουσών επιχειρήσεων.
- 56 Επομένως, η αιτίαση της προσφεύγουσας πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή και να ακυρωθεί η Απόφαση καθόσον δέχεται τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στις συμπράξεις που εφαρμόστηκαν στη γαλλική αγορά κατά την περίοδο 1983-1984 πέραν του Ιουνίου 1984.

B — Η σύμπραξη μεταξύ BStG και Sotralentz

Προσβαλλόμενη πράξη

- 57 Με την Απόφαση (παράγραφοι 144 έως 146 και 177), στο πλαίσιο των συμπράξεων που απέβλεπαν στην προστασία του γερμανικού καρτέλ διαρθρωτικής κρίσεως κατά των μη ελεγχόμενων εισαγωγών δομικών πλεγμάτων, προσάπτεται στην προσφεύγουσα ότι συμμετείχε σε σύμπραξη με την BStG για την ποσότωση των εξαγωγών της προς τη Γερμανία. Η απόφαση στηρίζεται στο από 24 Οκτωβρίου 1985 τηλετύπημα της BStG προς την προσφεύγουσα, με το οποίο ανακοινώνονται οι ποσότητες εφοδιασμού της γερμανικής αγοράς, και στην απάντηση, με το από 4 Νοεμβρίου 1985 τηλετύπημα της Sotralentz, με το οποίο ανακοινώσε τις ποσότητες που απέστειλε στη Γερμανία τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο του 1985. Κατά την απόφαση, η οποία στηρίζεται προς τούτο στις δηλώσεις του Müller, εκπροσώπου της BStG, προς τους υπαλλήλους της Επιτροπής κατά τη διάρκεια ελέγχου στις 6 και 7 Νοεμβρίου 1985, αυτή η ανταλλαγή πληροφοριών γινόταν κάθε μήνα και συνιστούσε τουλάχιστον εναρμονισμένη πρακτική, ικανή να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών (παράγραφοι 144 και 177). Τέλος, με την Απόφαση διαπιστώνεται ότι η ανταλλαγή πληροφοριών αποδεικνύει, εκτός από την ύπαρξη συμφωνίας ως προς τις ποσοτώσεις, προσπάθεια της BStG να ελέγξει τις εισαγωγές προελεύσεως Γαλλίας επί μηνιαίας βάσεως (παράγραφος 146), τρόπος υπολογισμού στον οποίο βασιζόταν επίσης η σύμβαση καρτέλ.
- 58 Με την Απόφαση υπογραμμίζεται ότι η BStG και η Sotralentz προσπάθησαν να δικαιολογήσουν αυτή την αλληλογραφία από την ύπαρξη συμβάσεως για την εκμετάλλευση διπλώματος ευρεσιτεχνίας μεταξύ των δύο επιχειρήσεων, που επέτρεπε στη Sotralentz να κατασκευάζει δομικά πλέγματα στη Γαλλία σύμφωνα με το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας της BStG. Ανακοινώνοντας τις ποσότητες των αποστολών που πραγματοποιούσε, η Sotralentz απλώς συμμορφωνόταν προς τις υποχρεώσεις πληροφόρησης και πληρωμής που της είχαν επιβληθεί από τη σύμβαση αυτή. Κατά την Απόφαση (παράγραφος 145) το επιχείρημα αυτό διαψεύδεται από: α) το γεγονός ότι η υποχρέωση που υπέχει ο δικαιούχος αδείας εκμεταλλεύσεως να γνωστοποιεί ορισμένες πληροφορίες αφορά το σύνολο της παραγωγής και όχι αποκλειστικά τις παραδόσεις σε συγκεκριμένη αγορά· β) το γεγονός ότι η BStG γνωστοποίησε τις ακριβείς ποσότητες εφοδιασμού της γερμανικής αγοράς, γνωστοποίηση η οποία δεν μπορεί να εξηγηθεί παρά μόνον στο πλαίσιο ενός συστήματος ποσοτώσεων, και γ) το γεγονός ότι το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας της BStG είχε λήξει πριν από τον χρόνο γνωστοποίησεως των σχετικών πληροφοριών και, επομένως, η Sotralentz δεν υπείχε καμιά υποχρέωση πληροφόρησης ούτε πληρωμής.

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 59 Η προσφεύγουσα εμμένει στο ότι η ανταλλαγή πληροφοριών που της προσάπτεται εξηγείται από την ύπαρξη συμβάσεως για την εκμετάλλευση διπλώματος ευρεσιτεχνίας μεταξύ BStG και της ίδιας. Η σύναψη της εν λόγω συνάψεως στις 28 Ιουνίου 1979 αποδείχθηκε αναγκαία, μετά την αποτυχία του αυστριακού διπλώματος ευρεσιτεχνίας το 1976, για να έχει η προσφεύγουσα τη δυνατότητα να κατασκευάζει οδοντωτά δομικά πλέγματα και να διεισδύσει, λόγω της εγγύτητάς της, στην αγορά της Νοτιοδυτικής Γερμανίας. Η άδεια που χορηγήθηκε από την BStG ίσχυε για τη Γερμανία και τις Κάτω Χώρες.
- 60 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η σύμβαση αυτή δικαιολογεί τη μηνιαία ανταλλαγή πληροφοριών για τις παραδιδόμενες ποσότητες στη Γερμανία επειδή επρόκειτο για μέτρο που είχε σκοπό να διευκολύνει την εκπλήρωση των αμοιβαίων υποχρεώσεων των μερών. Όσον αφορά την έλλειψη πληροφοριών ως προς τις παραδιδόμενες ποσότητες στις Κάτω Χώρες, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι οι ποσότητες αυτές ήταν πάρα πολύ μικρές σε σχέση με το ανώτατο όριο που καθορίστηκε με τη σύμβαση και, επομένως, ο μηνιαίος ή τριμηνιαίος έλεγχος της δραστηριότητας αυτής ήταν άσκοπος. Εξάλλου, η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι η σύμβαση για την εκμετάλλευση διπλώματος ευρεσιτεχνίας ήταν ανεξάρτητη από οποιαδήποτε κατανομή της γερμανικής αγοράς και προγενέστερη κατά τριάνμισι έτη από τη σύσταση του γερμανικού καρτέλ κρίσεως.
- 61 Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι δεν θεώρησε την καθαυτό σύμβαση με την BStG για την εκμετάλλευση διπλώματος ευρεσιτεχνίας ως παράβαση, αλλά υπογραμμίζει ότι το γεγονός ότι η BStG γνωστοποίησε στη Sotralenz το σύνολο των ποσοτήτων που παραδόθηκαν στη Γερμανία είναι ασφαλώς η ένδειξη ότι υπήρχε συμφωνία ποσοστώσεων. Για την Επιτροπή η διαπίστωση της μηνιαίας περιοδικότητας στις ανταλλαγές πληροφοριών, σε συνδυασμό με άλλα στοιχεία του φακέλου, της επέτρεψαν να συναγάγει το συμπέρασμα ότι η ανταλλαγή πληροφοριών για την οποία γίνεται λόγος στην Απόφαση δεν απέρρεε από τις υποχρεώσεις της συμβάσεως άδειας εκμεταλλεύσεως.
- 62 Σε απάντηση ερωτήσεων που υπέβαλε το Πρωτοδικείο κατά την έγγραφη και την προφορική διαδικασία, τα μέρη ανέφεραν ποια ήταν τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας τα οποία ήταν αντικείμενο της συμβάσεως άδειας εκμεταλλεύσεως μεταξύ της προσφεύγουσας και της Sotralenz, καθώς και τις αντίστοιχες ημερομηνίες λήξεώς τους.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 63 Επιβάλλεται να εξακριβωθεί αν τα στοιχεία που προέβαλε η Επιτροπή — δηλαδή, η μηνιαία ανταλλαγή πληροφοριών, το γεγονός ότι η BStG γνωστοποιούσε στη Sotralenz το σύνολο των εξαγομένων ποσοτήτων στη Γερμανία — συνιστούν δέσμη σοβαρών, συγκεκριμένων και συγκλινουσών ενδείξεων από τις οποίες αποδεικνύεται η ύπαρξη συμφωνίας ποσοστώσεων.
- 64 Υπενθυμίζεται ότι η προσφεύγουσα προέβαλε έναντι των στοιχείων αυτών τη δικαιολογία ότι η παρατηρηθείσα ανταλλαγή πληροφοριών στηρίζεται στην ύπαρξη συμβάσεως μεταξύ αυτής και της BStG για την εκμετάλλευση διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Πρωτοδικείο οφείλει να εξακριβώσει αν οι προβαλλόμενες από την Επιτροπή ενδείξεις δεν μπορούν να εξηγηθούν διαφορετικά παρά μόνον από την ύπαρξη συμφωνίας ποσοστώσεων και, ειδικότερα, από την ύπαρξη της συμφωνίας για την εκμετάλλευση διπλώματος ευρεσιτεχνίας μεταξύ της BStG και της Sotralenz (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 31ης Μαρτίου 1993, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 και C-125/85 έως C-129/85, Ahlström κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-1307, σκέψεις 70 έως 72).
- 65 Το Πρωτοδικείο υπογραμμίζει, εκ προοιμίου, ότι η Επιτροπή δεν αποφάνθηκε επί του ζητήματος αν η σύμβαση για την εκμετάλλευση διπλώματος ευρεσιτεχνίας μεταξύ BStG και Sotralenz συνιστούσε παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Ως εκ τούτου, το ζήτημα αυτό δεν ασκεί επιρροή στην εκτίμηση του Πρωτοδικείου.
- 66 Όσον αφορά τον αριθμό των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που καλύπτονται από τη σύμβαση αδειας εκμεταλλεύσεως της 28ης Ιουνίου 1979 και τη διάρκειά τους, το Πρωτοδικείο, εν όψει των απαντήσεων που έδωσαν τα διάφορα συμβαλλόμενα μέρη στις ερωτήσεις που τους υποβλήθηκαν κατά την έγγραφη και την προφορική διαδικασία, διαπιστώνει ότι η επιχείρηση BStG είναι δικαιούχος διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας για το γαλλικό, το ολλανδικό και το γερμανικό έδαφος. Για το γαλλικό έδαφος η BStG ήταν δικαιούχος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας αριθ. 1 578 746 (μέθοδος για την κατασκευή δοκών οπλισμού σκυροδέματος) και του διπλώματος ευρεσιτεχνίας αριθ. 6 920 046 (δομικά πλέγματα που έχουν συγκολληθεί σημειακά)· για το ολλανδικό έδαφος, η BStG ήταν κάτοχος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας αριθ. 135 455 (werkwijze voor het vervaardi-

gen van een stalen wapeningsstaaf voor beton — μέθοδος για την κατασκευή δοκών οπλισμού σκυροδέματος) και, για το γερμανικό έδαφος, η BStG ήταν κάτοχος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας αριθ. 1 609 605 (Verfahren und Vorrichtung zum Herstellen eines Betonbewehrungsstabes — μέθοδος για την κατασκευή δοκών οπλισμού σκυροδέματος), που ίσχυε έως τις 3 Ιανουαρίου 1985, και του διπλώματος ευρεσιτεχνίας αριθ. 1 756 969 (Punktgeschweisste Bewehrungsmatte — δομικά πλέγματα που έχουν συγκολληθεί σημειακά στα σημεία επαφής), που ίσχυε έως τις 25 Ιουνίου 1986.

67 Με το άρθρο 5 της συμβάσεως αδειας εκμεταλλεύσεως, η οποία συνήφθη στις 28 Ιουνίου 1979 μεταξύ BStG και Sotralenz, η BStG επιφυλασσόταν να περιορίζει, ανά ημερολογιακό έτος, την ποσότητα των καλυπτομένων από τη συμφωνία προϊόντων που η Sotralenz είχε το δικαίωμα να διανέμει. Πάντως, η σύμβαση εξασφάλιζε στη Sotralenz ότι αυτή η μέγιστη ετήσια ποσότητα δεν μπορούσε να καθοριστει από την BStG σε λιγότερο του 1 % των συνολικών πωλήσεων δομικών πλεγμάτων και δοκών οπλισμού σκυροδέματος στη Γερμανία και σε 2,5 % των συνολικών πωλήσεων δομικών πλεγμάτων και δοκών οπλισμού σκυροδέματος στις Κάτω Χώρες. Η σύμβαση προέβλεπε — για το έτος 1979 και σχετικά με τη διανομή των προϊόντων που καλύπτονταν από τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας — ένα ανώτατο όριο 12 500 τόνων για τη Γερμανία και 4 000 τόνων για τις Κάτω Χώρες.

68 Η σύμβαση αδειας εκμεταλλεύσεως προέβλεπε επίσης την πληρωμή δικαιώματος εκμεταλλεύσεως 1,5 % γερμανικού μάρκου ανά τόνο καταβαλλομένου ανά τρίμηνο, για τις διανεμηθείσες από τη Sotralenz ποσότητες προϊόντων που κάλυπτε η συμφωνία (άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 5). Κατά την προφορική διαδικασία αποδείχθηκε ότι, αντί να καταβληθεί, το δικαίωμα αυτό υπολογίστηκε κατά την αγορά ορισμένων μηχανημάτων τα οποία η Sotralenz αγόρασε από το τμήμα «μηχανήματα» της BStG. Η σύμβαση αδειας εκμεταλλεύσεως προέβλεπε ποινή οσάκις υπήρχε υπέρβαση κατά 200 τόνους της προβλεπόμενης ετήσιας ποσότητας (άρθρο 8). Η σύμβαση προέβλεπε επίσης ότι η Sotralenz έπρεπε να τηρεί τακτικά λογιστική για τις παραδόσεις προϊόντων που καλύπτονταν από τη συμφωνία, λογιστική η οποία μπορούσε πάντοτε να ελέγχεται από την BStG (παράγραφοι 6 και 7). Τέλος, η σύμβαση τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαρτίου 1979 για αόριστο χρόνο, έπρεπε όμως να λήξει το αργότερο με την απόσβεση του τελευταίου εναπομένοντος δικαιώματος που παραχωρήθηκε (άρθρο 9).

69 Εν όψει της ανάλυσεως αυτής, το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι, εν προκειμένω, τα συμπεράσματα που συνήγαγε η Επιτροπή, κατά τα οποία η ανταλλαγή πληρο-

φοριών προέκυπτε από συμφωνία ποσοστώσεων, δεν είναι τα μόνα πιθανά. Συγκεκριμένα, αυτή η ανταλλαγή πληροφοριών αντιστοιχεί στις διατάξεις της συμβάσεως για την εκμετάλλευση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας που υπήρχε, κατά τον χρόνο των υπό εξέταση περιστατικών, μεταξύ BStG και Sotralenz, επίσης δε βρίσκει σ' αυτές μια εύλογη εξήγηση. Ειδικότερα, η επιβολή στη Sotralenz ενός ετήσιου ανωτάτου ορίου παραδόσεων στη Γερμανία, το οποίο δεν έπρεπε να είναι μικρότερο του 1 % των συνολικών πωλήσεων που πραγματοποιούνται στο γερμανικό έδαφος, το δικαίωμα ελέγχου που είχε η BStG επί των παραδόσεων της Sotralenz προκειμένου να ελέγχει την τήρηση του περιορισμού αυτού, καθώς και η πληρωμή τριμηνιαίων δικαιωμάτων μπορούσαν να καθιστούν αναγκαία, για τον καλύτερο προγραμματισμό της παραγωγής, τη μηνιαία ανταλλαγή πληροφοριών τόσο εκ μέρους της BStG, για τις συνολικές ποσότητες που πωλούνται στη Γερμανία, όσο και εκ μέρους της Sotralenz, για τον όγκο των δικών της παραδόσεων. Όσον αφορά τη διάρκεια της ανταλλαγής πληροφοριών, παρατηρείται ότι η σύμβαση, λόγω του ότι έπρεπε να αναπτύσσει αποτελέσματα έως την απόσβεση του τελευταίου εναπομένου δικαιώματος που παραχωρήθηκε, ίσχυε ως τις 25 Ιουνίου 1986, καλύπτοντας έτσι την προσαπτόμενη με την Απόφαση ανταλλαγή πληροφοριών, η οποία πραγματοποιήθηκε κατά τους μήνες Οκτώβριο και Νοέμβριο 1985.

- 70 Εφόσον η προσαπτόμενη με την Απόφαση ανταλλαγή πληροφοριών εξηγείται από τη συμφωνία για την εκμετάλλευση διπλώματος ευρεσιτεχνίας μεταξύ BStG και Sotralenz, συνάγεται ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε επαρκώς κατά νόμο τη συμμετοχή της προσφεύγουσας σε σύμπραξη σχετικά με την ποσόστωση των εξαγωγών της προς τη Γερμανία.
- 71 Επομένως, η αιτίαση της προσφεύγουσας πρέπει να γίνει δεκτή και να ακυρωθεί η Απόφαση, κατά το μέτρο που δέχεται τη συμμετοχή της προσφεύγουσας σε σύμπραξη για την ποσόστωση των εξαγωγών της προς τη Γερμανία.

Επί των λόγων που αντλούνται από την προσβολή των δικαιωμάτων υπερασπίσεως και την παράβαση του άρθρου 15 του κανονισμού 17

- 72 Η προσφεύγουσα ανέπτυξε κατά του συνόλου των διαπιστώσεων που γίνονται με την Απόφαση δύο λόγους ακυρώσεως, που αντλούνται από την προσβολή

των δικαιωμάτων άμυνας και την παράβαση του άρθρου 15 του κανονισμού 17. Επειδή ο λόγος που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης έγινε δεκτός, όσον αφορά τις παραβάσεις που καταλογίζονται στην προσφεύγουσα στη γαλλική αγορά κατά την περίοδο 1981-1982 και όσον αφορά την ύπαρξη συμπράξεως με την BStG, η εξέταση των προαναφερθέντων λόγων σε σχέση με τις εν λόγω παραβάσεις παρέλκει. Ωστόσο, επιβάλλεται η εξέταση των λόγων αυτών ως προς τη διαπιστωθείσα παράβαση στη γαλλική αγορά κατά την περίοδο 1983-1984, αποκλείοντας όμως τα επιχειρήματα τα οποία εμμέσως δέχθηκε ήδη το Πρωτοδικείο ως προς τις άλλες παραβάσεις.

I — Επί της προσβολής των δικαιωμάτων υπερασπίσεως

- 73 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή, πρώτον, την έλλειψη αιτιολογίας επειδή, με την Απόφαση, δεν εξέτασε τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας ότι είχε ενεργήσει λόγω καταναγκασμού ούτε διευκρίνισε τη διάρκεια της συμμετοχής της προσφεύγουσας στις συμπράξεις. Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε ήδη πιο πάνω επί των αιτιάσεων ως προς τον καταναγκασμό υπό τον οποίο είχε ενεργήσει η προσφεύγουσα και ως προς τη διάρκεια της συμμετοχής της (βλ., πιο πάνω, σκέψεις 53 έως 55) και ότι, κατά πάγια νομολογία, να μεν η Επιτροπή υποχρεούται, κατ' εφαρμογή του άρθρου 190 της Συνθήκης, να αιτιολογεί τις αποφάσεις της, αναφέροντας τα νομικά και πραγματικά στοιχεία από τα οποία εξαρτάται η νομιμότητα του μέτρου, καθώς και τις σκέψεις που την οδήγησαν στη λήψη της αποφάσεώς της, δεν απαιτείται όμως να εξετάσει όλα τα νομικά και πραγματικά ζητήματα που έχουν εγείρει οι ενδιαφερόμενοι κατά τη διοικητική διαδικασία (απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Δεκεμβρίου 1985, 240/82 έως 242/82, 261/82, 262/82, 268/82 και 269/82, Stichting Sigarettenindustrie κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 3831, σκέψη 88 και απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Μαρτίου 1992, T-14/89, Montedipe κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-1155, σκέψη 324). Επομένως, η αιτίαση αυτή πρέπει να απορριφθεί.

- 74 Δεύτερον, η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή, γενικά, ότι της καταλογίζει αιτιάσεις που δεν της είχαν κοινοποιηθεί αρχικά. Συναφώς, αρκεί η δια-

πίστωση ότι, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω (βλ., πιο πάνω, σκέψεις 50 επ.), η προσφεύγουσα ομολόγησε τη συμμετοχή της στις συμπράξεις στη γαλλική αγορά κατά την περίοδο 1983-1984 και ότι πουθενά στα υπομνήματά της δεν προέβαλε κατά τρόπο εμπειριστατωμένο ποιές είναι οι αιτιάσεις τις οποίες δεν της είχε κοινοποιήσει αρχικά η Επιτροπή.

75 Επομένως, ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί.

II — Επί της παραβάσεως του άρθρου 15 του κανονισμού 17

76 Πρώτον, η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν εξατομίκευσε το πρόστιμο που της επέβαλε σε σχέση με τις τρεις παραβάσεις που της καταλογίζει. Συναφώς, παρατηρείται ότι, κατά πάγια νομολογία, η Επιτροπή μπορεί να επιβάλλει ενιαίο πρόστιμο για διαφορετικές παραβάσεις (βλ. αποφάσεις του Δικαστηρίου της 16ης Δεκεμβρίου 1975, 40/73 έως 48/73, 50/73, 54/73 έως 56/73, 111/73, 113/73 και 114/73, Suiker Unie κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1975, σ. 507, της 14ης Φεβρουαρίου 1978, 27/76, United Brands κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1978, σ. 75, και της 7ης Ιουνίου 1983, 100/80 έως 103/80, Musique diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 1825). Ως εκ τούτου, η αιτίαση αυτή πρέπει να απορριφθεί.

77 Δεύτερον, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι το πρόστιμο που της επιβλήθηκε είναι υπέρμετρο σε σχέση με το ύψος των κερδών της σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων της. Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, μολονότι η Επιτροπή μπορεί ασφαλώς να λάβει υπόψη ένα τέτοιο στοιχείο, ωστόσο, αυτό δεν είναι το μόνο στοιχείο το οποίο μπορεί να λάβει υπόψη. Εξάλλου, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, η Επιτροπή μπορεί να επιβάλλει πρόστιμα 1 000 ECU τουλάχιστον και μέχρι ποσού 1 000 000 ECU, το δε τελευταίο αυτό ποσό μπορεί να αυξηθεί κατά 10 % του κύκλου εργασιών που πραγματοποίησε κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο κάθε μια από τις επιχειρήσεις που συμμετείχε στην παράβαση. Για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου εντός των ορίων αυτών, η εν λόγω διάταξη ορίζει ότι πρέπει να

λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα και η διάρκεια της παραβάσεως. Αφού η έννοια του κύκλου εργασιών ερμηνεύθηκε από το Δικαστήριο ως αναφερόμενη στον συνολικό κύκλο εργασιών (προαναφερθείσα απόφαση *Musique diffusion française* κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 119), συνάγεται το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή, η οποία δεν έλαβε υπόψη τον συνολικό κύκλο εργασιών που πραγματοποίησε η προσφεύγουσα, αλλά μόνον τον κύκλο εργασιών που αφορά τα δομικά πλέγματα εντός της Κοινότητας των έξι, και που δεν υπερέβη το όριο του 10 %, δεν παρέβη, επομένως — εν όψει της σοβαρότητας και της διάρκειας της παραβάσεως —, τις διατάξεις του άρθρου 15 του κανονισμού 17. Εν πάση περιπτώσει, υπογραμμίζεται ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη, κατά τον χρόνο καθορισμού του πρόστιμου, τη χρηματο-οικονομική κατάσταση των συμμετεχουσών επιχειρήσεων (παράγραφος 203 της Αποφάσεως). Επομένως, η αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

- 78 Τρίτον, η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι της επέβαλε πρόστιμο 115 φορές υψηλότερο από το επιβληθέν από τις γαλλικές αρχές ανταγωνισμού. Το Πρωτοδικείο έκρινε πιο πάνω (βλ. σκέψη 28) ότι η Επιτροπή μπορούσε να συναγάγει τα δικά της συμπεράσματα, σε συνάρτηση με τα αποδεικτικά στοιχεία που διέθετε, τα οποία δεν ήταν κατ' ανάγκη ίδια με εκείνα που διέθεταν οι γαλλικές αρχές ανταγωνισμού και ότι η Επιτροπή δεν δεσμεύεται από τα συμπεράσματα των εν λόγω αρχών. Επιπροσθέτως, κατά πάγια νομολογία, οι ομοιότητες που μπορεί να υπάρχουν μεταξύ της νομοθεσίας ενός κράτους μέλους στον τομέα του ανταγωνισμού και του συστήματος των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης δεν μπορούν σε καμιά περίπτωση να περιορίσουν την αυτονομία που απολαύει η Επιτροπή κατά την εφαρμογή των άρθρων 85 και 86 και να της επιβάλουν να υιοθετήσει την ίδια εκτίμηση με αυτήν των οργανισμών που είναι επιφορτισμένοι με την εφαρμογή μιας τέτοιας εθνικής νομοθεσίας (απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Μαρτίου 1985, 298/83, *CICCE* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 1105, σκέψη 27). Κατά συνέπεια, η αιτίαση της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθεί.

- 79 Επομένως, ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί.

- 80 Υπό το φως όλων των προηγούμενων σκέψεων, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι το πρόστιμο των 228 000 ECU που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα δεν είναι προ-

σφορο, λόγω της μη συμμετοχής της σε σύμπραξη που είχε ως αντικείμενο τον καθορισμό τιμών και ποσοστώσεων στη γαλλική αγορά κατά την περίοδο 1981-1982, της μικρότερης διάρκειας συμμετοχής της στις συμπράξεις στη γαλλική αγορά κατά την περίοδο 1983-1984 και της μη συμμετοχής της σε σύμπραξη με την BStG για την ποσόστωση των εξαγωγών της προσφεύγουσας προς τη γερμανική αγορά. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο, δυνάμει της πλήρους δικαιοδοσίας που διαθέτει, καθορίζει σε 57 000 ECU το ποσό του προτίμου που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 81 Η Επιτροπή προβάλλει ότι, εν πάση περιπτώσει και ανεξάρτητα από την έκβαση της δίκης, δεν είναι δυνατό να καταδικαστεί στην πληρωμή των δικαστικών εξόδων στα οποία υποβλήθηκε η Sotralentz διότι η τελευταία παρέλειψε να υποβάλει σχετικό αίτημα με το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο.
- 82 Συναφώς, παρατηρείται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου, το γεγονός ότι ο νικήσας διάδικος προέβαλε παρόμοιο αίτημα μόλις κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση δεν αποτελεί εμπόδιο για την αποδοχή του αιτήματός του (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Μαρτίου 1979, 113/77, NTN Toyo Bearing κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1979/I, σ. 669, και τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Warner, σ. 692, και την απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Ιουλίου 1990, T-64/89, Automec κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, II-367). Εν προκειμένω, εφόσον η προσφεύγουσα ζήτησε με το υπόμνημα απαντήσεως να καταδικαστεί η Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα, πρέπει, κατά μείζονα λόγο, να γίνει δεκτό το αίτημά της.
- 83 Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο πρέπει να στηριχθεί επί της αρχής του άρθρου 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, κατά την οποία ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εάν υπάρχει σχετικό αίτημα. Ωστόσο, κατά την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, το Πρωτοδικείο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων. Εφόσον η προσφυγή έγινε εν μέρει δεκτή και οι διάδικοι ζήτησαν να καταδικαστεί ο αντίδικός τους στα δικαστικά έξοδα, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι προβαίνει σε ορθή εκτίμηση των περιστάσεων της υποθέσεως αποφασίζοντας ότι η Επιτροπή θα φέρει, εκτός από τα δικά της έξοδα, το ήμισυ των εξόδων της προσφεύγουσας.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Ακυρώνει το άρθρο 1 της Αποφάσεως 89/515/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 2ας Αυγούστου 1989, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/31.553 — Δομικά πλέγματα), καθόσον καταλογίζει στην προσφεύγουσα τη συμμετοχή της σε σύμπραξη έχουσα ως αντικείμενο τον καθορισμό τιμών και ποσοστώσεων επί της γαλλικής αγοράς κατά την περίοδο 1981-1982, τη συμμετοχή της μετά τον Ιούνιο του 1984 σε σύμπραξη έχουσα το ίδιο αντικείμενο επί της γαλλικής αγοράς κατά την περίοδο 1983-1984 και τη συμμετοχή της σε σύμπραξη με την Baustahlgewebe GmbH έχουσα ως αντικείμενο τον περιορισμό των εξαγωγών της προσφεύγουσας προς τη γερμανική αγορά.
- 2) Καθορίζει σε 57 000 ECU το ποσό του προστίμου που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα με το άρθρο 3 της αποφάσεως αυτής.
- 3) Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.
- 4) Η Επιτροπή φέρει τα δικαστικά της έξοδα και το ήμισυ των δικαστικών εξόδων της προσφεύγουσας.
- 5) Η προσφεύγουσα φέρει το ήμισυ των δικαστικών της εξόδων.

Kirschner

Bellamy

Vesterdorf

García-Valdecasas

Lenaerts

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 6 Απριλίου 1995.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

H. Kirschner

II - 1162

Ιστορικό	II - 1131
Διαδικασία	II - 1136
Αιτήματα των διαδίκων	II - 1138
Επί της ουσίας	II - 1139
Επί του λόγου που αντλείται από την αναρμοδιότητα της Επιτροπής	II - 1139
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1139
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1141
Επί του λόγου που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης	II - 1143
I — Επί της οικείας αγοράς	II - 1143
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1143
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1144
II — Επί της αποδείξεως των συμπράξεων	II - 1145
A — Επί της γαλλικής αγοράς	II - 1145
1) Για την περίοδο 1981-1982	II - 1145
Προσβαλλόμενη πράξη	II - 1145
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1145
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1148
2) Για την περίοδο 1983-1984	II - 1150
Προσβαλλόμενη πράξη	II - 1150
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1150
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1151
B — Η σύμπραξη μεταξύ BStG και Sotralentz	II - 1153
Προσβαλλόμενη πράξη	II - 1153
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1154
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1155
Επί των λόγων που αντλούνται από την προσβολή των δικαιωμάτων υπερασπίσεως και την παράβαση του άρθρου 15 του κανονισμού 17	II - 1157
I — Επί της προσβολής των δικαιωμάτων υπερασπίσεως	II - 1158
II — Επί της παραβάσεως του άρθρου 15 του κανονισμού 17	II - 1159
Επί των δικαστικών εξόδων	II - 1161